

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Завещателят може да се разпорежда със своето имущество в случай на смърт чрез завещание или договор за наследство. Завещанието може да бъде нотариално или домашно. Завещателят може във всеки момент да отмени завещанието или част от него с последващо завещание или договор за наследство. Това не се отнася до взаимни завещания на съпрузи, тъй като промените в такива завещания и тяхната отмяна са предмет на специални правила.

Нотариални завещания

Нотариалното завещание представлява нотариално заверено завещание или завещание, което е изготвено от завещателя и депозирано при нотариус в запечатан плик за съхранение.

При нотариалното завещание нотариусът заверява завещанието, което е изготвил според завещателното разпореждане на завещателя, или завещателят сам изготвя завещанието и го предава на нотариуса за нотариална заверка. Нотариалното завещание трябва да бъде подписано от завещателя в присъствието на нотариуса.

Непълнолетно дете на най-малко 15-годишна възраст също може да направи нотариално заверено завещание. Съответният непълнолетен завещател няма нужда от съгласието на своя законен представител.

Що се отнася до завещание, депозирано при нотариус за съхранение, завещателят лично предава на нотариуса своето завещателно разпореждане в запечатан плик, като декларира пред нотариуса, че това е неговото завещание. В такъв случай нотариусът извършва нотариален запис на факта, че завещанието е било депозирано, а актът се подписва от завещателя и от нотариуса. Завещателят може по всяко време да оттегли завещание, което е депозирано при нотариус. В такъв случай нотариусът извършва нотариален запис на факта, че завещанието е било върнато на завещателя, като актът се подписва от завещателя и от нотариуса.

Няма ограничения във времето за действителността на нотариалните завещания, т.е. те остават в сила, докато не бъдат променени или отменени.

Домашни завещания

Домашното завещание представлява завещание, което или е подписано в присъствието на свидетели, или е саморъчно завещание.

Не е задължително текстът на домашно завещание, което е подписано пред свидетели, да бъде изготвен от завещателя (нито пък е нужно да бъде написано на ръка), то обаче трябва да бъде подписано в присъствието на поне двама дееспособни свидетели, като датата и годината на изготвяне на завещанието трябва да бъдат вписани в него. Свидетелите трябва да присъстват едновременно на подписването. Завещателят трябва да уведоми свидетелите, че са повикани като свидетели на съставянето на завещание и че завещанието представлява неговото завещателно разпореждане. Не се изисква свидетелите да бъдат запознавани със съдържанието на завещанието. Непосредствено след като завещателят подпише завещанието, свидетелите също го подписват. Със съответните си подписи свидетелите потвърждават, че завещателят саморъчно е подписал завещанието и че според тяхното разбиране, завещателят е дееспособен и е в състояние да изрази своята воля. Лице не може да бъде свидетел, ако неговите възходящи или низходящи, братя и сестри и техните низходящи, както и съпруга и неговите възходящи и низходящи са облагодетелствани от направеното завещание.

Саморъчното домашно завещание трябва да бъде написано ръкописно от завещателя от началото до края (не може да бъде напечатано, отпечатано или по друг начин машинно изготвено). Датата и годината, когато е направено завещанието, трябва да бъдат записани в него. Саморъчното завещание се подписва лично от завещателя.

Завещателят може да задържи домашното завещание или да го предаде за съхранение на друго лице.

Домашното завещание става недействително шест месеца, след като бъде съставено, ако завещателят все още е жив. Ако в домашното завещание не е посочена дата или година, на/в която е изготвено, и по никакъв начин не е възможно да бъде определен моментът, в който е направено, завещанието е нищожно.

Взаимно завещание на съпрузи

Взаимното завещание на съпрузи е завещание, което се прави съвместно от съпрузите и в което те се определят взаимно за свой наследник или правят други разпореждания с наследственото имущество за след тяхната смърт.

Във взаимно завещание на съпрузи, в което всеки от тях е определил другия съпруг за единствен наследник, съпрузите могат да посочат на кого да бъде прехвърлен делът от наследственото имущество на преживелия съпруг след смъртта му.

Взаимното завещание на съпрузи трябва да бъде нотариално заверено. Нотариусът изготвя този вид завещание според завещателното разпореждане на съпрузите и те трябва да го подпишат в присъствието на нотариуса.

Разпореждане във взаимно завещание на съпрузи може да бъде отменено от всеки от съпрузите, докато и двамата са живи. Завещанието, чрез което се отменя въпросното разпореждане, трябва да бъде нотариално заверено. Разпореждането се смята за отменено, когато другият съпруг е получил известие, предадено по нотариална процедура, за отмяна на разпореждане. След смъртта на единия от съпрузите преживелият съпруг може да отмени своето разпореждане само ако се откаже от дела от наследственото имущество, който му е завещан въз основа на взаимното завещание.

Взаимното завещание на съпрузи става нищожно, ако бракът бъде разтрогнат преди смъртта на завещателя. То става нищожно също така, ако завещателят преди смъртта си е подал молба за развод в съда, представил е писмено съгласие за развод или е имал право да иска унищожаване на брака и е предявил такъв иск пред съда.

Договори за наследство

Договорът за наследство представлява договор между завещателя и друго лице, в който завещателят посочва насрещната страна или друго лице за наследник, като указва завет, завещателно задължение или завещателно указание. Договор за наследство може да бъде сключен също така между завещателя и неговия наследник по закон по отношение на факта, че наследникът по закон се отказва от наследството.

Договорът за наследство може да съдържа също така едностранни разпореждания на завещателя. В такъв случай условията, които са включени в завещанието, се прилагат по отношение на разпорежданията.

Договорите за наследство трябва да бъдат изготвени и заверени от нотариус. Договорите за наследство се подписват в присъствието на нотариус. Договорът за наследство или съдържащото се в него разпореждане могат да бъдат прекратени или отменени, докато страните са все още живи, което се извършва с нотариално заверено споразумение между тях или с нов договор за наследство.

Ако договорът за наследство е бил сключен при обстоятелства, даващи основание за разваляне на договора съгласно

Общата част на Гражданския кодекс, такава разваляне на договора може да бъде поискано и след настъпване на смъртта на завещателя от лицето, което би наследило в случай на недействителност на договора за наследство и на клауза, съдържаща се в него.

Освен това е възможен също и отказ от договор за наследство. Завещателят може да се откаже от договора за наследство, ако правото на отказ е предвидено в самия договор за наследство. Отказ е възможен също така, ако правоимащото лице е извършило престъпление срещу завещателя, неговия съпруг или възходящ или низходящ на завещателя, или ако насрещната страна умишлено нарушава правото на завещателя за предоставяне на издръжка и подкрепа, което е предвидено по закон. Завещателят има право да се откаже също така, ако страната по договора за наследство, която трябва да изпълнява повтарящи се задължения спрямо завещателя през неговия живот — преди всичко осигуряването на издръжка — умишлено и в значителна степен нарушава това задължение. Отказът от договор за наследство се извършва под формата на нотариално заверена декларация към насрещната страна. В случай на взаимен договор за наследство, ако правото на отказ е предвидено в договора за наследство, целият договор става нищожен, в случай че едната от страните се откаже, освен ако в договора за наследство не е предвидено друго. Правото на отказ от взаимен договор за наследство се погасява със смъртта на една от страните. След смъртта на една от страните преживялата страна по договора за наследство може да се откаже от своето разпореждане единствено ако се откаже от наследственото имущество, което ѝ се полага според договора за наследство.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Нотариалните завещания и договорите за наследство винаги се вписват в регистъра на наследствата в работния ден, следващ нотариалната заверка на съответния нотариален акт. Освен това нотариусите са длъжни да вписват в регистъра на наследствата всички промени в договорите за наследство, споразуменията за прекратяване на договори за наследство и декларации за отказ от договори за наследство. Нарушаване на задължението за вписване не засяга действителността на завещанието.

Домашно завещание може да бъде вписано в регистъра на наследствата от завещателя или от всяко лице, което разполага с информация за съответното домашно завещание и е помолено от завещателя да извърши вписването. Не е задължително домашните завещания да се вписват в регистъра на наследствата.

Нотариалните завещания и договорите за наследство се вписват в регистъра на наследствата от нотариуса, който е заверил съответното завещание или договор за наследство или при когото завещанието е депозирано. За тази цел нотариусът извършва вписването в регистъра на наследствата или изпраща известие за това до регистъра. Считано от 1 януари 2015 г., нотариусите повече не изпращат известия до регистъра на наследствата. Вместо това те променят данните в регистъра на наследствата чрез съответните вписвания.

Вписване на данни за домашни завещания в регистъра на наследствата е възможно да се извършва чрез държавния портал <https://www.eesti.ee> от всяко лице, което знае за съставянето на завещанието и е помолено да направи съответното вписване.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

По принцип няма ограничения за изготвянето на завещания, нито пък правото на завещателя да се разпорежда по принцип се ограничава, ако е направил завещание.

Завещателната свобода е ограничена от института на запазената част, с който свободата на завещателя да остави своето имущество на наследници по свой избор се ограничава. Правото на предявяване на иск за запазена част срещу наследниците възниква, ако в завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят е имал задължение за издръжка по Закона за семейството, или завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо дяловете, които им се полагат по закон. Като следствие от това получателят на запазената част може да предяви иск срещу наследниците по Закона за задълженията. Искът се основава на факта, че лицето, което има право да получи запазената част, може да поиска плащането на парична сума, равна на запазената част, изчислена въз основа на стойността на наследственото имущество. Лицето, което упражнява правото на запазена част, не е наследник. Размерът на запазената част е равен на половината от стойността на дела от наследственото имущество, който наследник би получил в случай на наследяване по закон, ако всички наследници по закон са приели наследството.

В допълнение към дела си от наследственото имущество съпругът на завещателя може да предяви иск за установяване на лично право на ползване на недвижим имот, който е било семейното жилище на съпрузите, при условие че стандартът на живот на съпруга на завещателя би се влошил поради откриване на наследството. Съгласно съдебната практика на Върховния съд съпругът на завещателя има това право на иск, независимо от това дали съпругът наследява нещо допълнително и дали наследяването се извършва по завещание и/или по закон.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако наследодателят не е оставил действително завещание или действителен договор за наследство, наследяването се смята за такова при липса на завещание, т.е. за наследяване по закон. Ако в завещанието или в договора за наследство на завещателя не е включено цялото му имущество, наследството за неключената част се урежда по закон. Наследници по закон са съпругът и роднините на наследодателя. Наследяването се осъществява на три равнища. По закон наследява съпругът заедно с наследниците по закон.

В първия ред на наследяване са низходящите на наследодателя (деца, осиновени деца, внуци и т.н.). Заедно с наследниците от първи ред, съпругът наследява част, равна на дела на дете на наследодателя, но не по-малко от една четвърт от наследственото имущество.

Ако няма наследници от първи ред, във втория ред са родителите на наследодателя и техните низходящи (брата и сестри на наследодателя). Ако към момента на откриване на наследството и двамата родители на наследодателя са живи, те наследяват поравно цялото наследствено имущество. Ако към момента на откриване на наследството бащата или майката на починалия не е жив/а, децата, осиновените деца и внуците и т.н. на починалия родител заемат неговото място. Заедно с наследниците от втори ред съпругът наследява половината от наследственото имущество.

Ако няма наследници от втори ред, в третия ред са бабите и дядовците на наследодателя и техните низходящи (т.е. лелите и чичовците на наследодателя). Ако към момента на откриване на наследството всички баби и дядовци на наследодателя са живи, те наследяват поравно цялото наследствено имущество. Ако към момента на откриване на наследството някой дядо или някоя баба на наследодателя по бащина или майчина

линия не е жив/а, тогава неговото/нейното място се заема от децата, осиновените деца и внуците и т.н. на починалия/лата дядо или баба. Ако такива низходящи няма, другият дядо или другата баба от същата страна на семейството получава нейния или неговия дял. Ако и другият дядо или другата баба също е починал/а, неговите или нейните деца, осиновени деца и внуци и т.н. наследяват наследственото имущество. Ако към момента на откриване на наследството са починали и бабата, и дядото на наследодателя по бащина или по майчина линия и нямат низходящи, бабата и дядото от другата страна на семейството и техните деца, осиновени деца и внуци и т.н. на починалия дядо или починалата баба заемат тяхното място. Разпоредбите за наследници от първи ред се прилагат за низходящите, които заемат мястото на родителите си като наследници. Ако наследодателят е бил женен/омъжен и няма наследници от първи и втори ред, съпругът наследява цялото наследствено имущество. Ако наследодателят няма наследници по закон или съпруг, общината по мястото на откриване на наследството става наследник по закон. Мястото на откриване на наследството е последното местопребиваване на наследодателя. Ако последното постоянно местопребиваване на наследодателя е било в държава, различна от Естония, но по отношение на наследството следва да бъде приложено естонското право, наследник по закон е Република Естония.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

В Естония производството по наследяване се изпълнява от естонския нотариус по мястото на образуването му, ако последното местопребиваване на наследодателя е било в Естония. Нотариусът извършва вписване в регистъра на наследствата, че производството е образувано. Ако последното местопребиваване на наследодателя е било в друга държава, естонски нотариус води производството по наследяване само по отношение на имуществото, намиращо се в Естония, при условие че това производство не може да се извърши в другата държава, или производството в другата държава не обхваща намиращото се в Естония имущество, или удостоверението за наследство, изготвено в другата държава, не се признава в Естония.

Производствата по наследяване се водят от естонски нотариус, дори ако Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107—134) изисква производствата по наследяване да се водят в Естония в изпълнение на членове 4—15 и 17 от посочения регламент.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Изявленията за приемане на наследство, съответно отказ от наследство, трябва да бъдат направени пред нотариуса, който урежда наследствените въпроси. Изявленията могат да бъдат също така нотариално заверени от друг нотариус, който след това ги препраща към нотариуса, който е води производството.

Служители от консулските служби със специална квалификация, които работят в естонски представителства в чужбина, също могат да заверяват изявления за приемане или отказ от наследство. Служителите от консулските служби са длъжни да препращат заверените от тях декларации към съответния нотариус, който урежда наследствените въпроси.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Системата на завета дава право на заветниците да изискат от изпълнителя на завета предметът на завета да им бъде прехвърлен. За да получи завета, заветникът трябва да представи на изпълнителя на завета „иск за изпълнение на завет“. Завещателят може да възложи изпълнението на завета като задължение на наследника или на друг заветник. Ако завещателят не е определил изпълнител на завета, наследникът следва да действа като изпълнител.

Тъй като разпоредбите относно приемането и отказа от наследство се прилагат по отношение на приемането и отказа от завет, последиците от неподаването на декларация за отказ от завет в рамките на установения срок за отказ се смята за приемане на завета. Ако заветникът желае да се откаже от завета, декларацията за отказ трябва да бъде представена в предвидения от закона срок за отказ, който е три месеца след смъртта на завещателя и започва да тече от момента на узнаване за правото на получаване на завет.

В рамките на производство по наследяване нотариусът се свързва с всички заветници, които са упоменати в завещанието, и ги уведомява за правата им на завет. Преди да подаде иск за изпълнение на завет, заветникът има право да получи информация относно завета. Подобно на приемането на наследство, изявлението за приемане или отказ от завет е неотменимо. С цел удостоверяване на своите права, заветникът може да се обърне към нотариуса, който урежда наследствените въпроси, за издаването на удостоверение (удостоверение за заветник) във връзка с иск по даден завет.

Ако предмет на завета е недвижим имот или друга вещ, сделката за продажбата на която трябва да бъде нотариално заверена, договорът за прехвърляне на завета между изпълнителя на завета и заветника също трябва да бъде нотариално заверен.

Заветник, който е наследник, има право на завета, дори ако се откаже от наследството.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Запазената част представлява парично вземане срещу наследник по силата на облигационното право и следва да бъде предявено пред наследниците. Правото на получаване на запазена част възниква при откриване на наследството. За получаването на запазена част не е необходимо да се подава молба до нотариус.

Ако със завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят има задължение за издръжка по Закона за семейството, или ако завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо това, което им се полага по закон, те имат право да предявят иск за запазена част спрямо наследниците.

Въз основа на нотариално заверена молба от наследник, от изпълнител на завещание или от лице, което има право да получи запазена част, нотариусът заверява „удостоверение за иск за запазена част“, известно също като „удостоверение за получател на запазена част“. В удостоверението за получател на запазена част се посочват получателят и размерът на запазената част, означен като „законен дял“ от наследственото имущество.

Правото на запазена част може да бъде отказано чрез договор за наследство, сключен между завещателя и лицето, което има право да наследява. Договорът трябва да бъде нотариално заверен.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

При откриване на наследството, т.е. при смъртта на завещателя, наследственото имущество преминава към наследниците, които могат да бъдат наследници по договор за наследство, наследници по завещание или наследници по закон.

С оглед на определяне на правото на наследяване наследник, кредитор на завещателя, заветник или друго правоимащо лице по отношение на наследственото имущество може да започне производство по наследяване. Лицето, което желае да започне производство, трябва да се обърне

към нотариус. Нотариусът изготвя и заверява нотариално молбата за тази цел. Производството може да се води само от един нотариус. По тази причина, ако вече е започнало производство по наследяване с подаването на молба до даден нотариус, нотариусът, който е приел по-късната молба, я препраща до нотариуса, който води производството по наследяване.

Наследникът може или да приеме, или да се откаже от наследството. Срокът за отказ от право на наследяване е три месеца. Този срок започва да тече от момента, в който наследникът узнае или би трябвало да е узнал за смъртта на завещателя и за правото си на наследяване. Ако наследникът не се откаже от наследственото имущество в рамките на този срок, се смята, че е приел наследството. За приемане на наследственото имущество наследникът може да се обърне също към нотариуса, който урежда наследствените въпроси, дори преди изтичането на посочения срок.

Решението на наследник да приеме наследството или да се откаже от него е неотменимо. След отказ от наследство то повече не може да бъде прието, а след приемането на наследство то повече не може да бъде отказано. Този принцип се прилага също така по отношение на приемането и отказа от завет — с изключение на правилото, че заветници, които са също така наследници, имат право на завета, дори ако са се отказали от наследство.

Декларациите за приемане на наследство и отказ от наследство трябва да бъдат нотариално заверени.

Веднага след приемането на молбата за започване на производство по наследяване нотариусът прави вписване в регистъра на наследствата за започването на производството по наследяване и публикува съобщение за започването на производството по наследяване в официалното издание *Ametlikud Teadaanded* (Официални обявления) не по-късно от два работни дни след започването на производството по наследяване. Нотариусът също така изпраща известие за започването на производството по наследяване до наследниците, които са известни на нотариуса, и до други лица, на които са дадени права и са наложени задължения чрез завещание или чрез договор за наследство. В случай на наследяване въз основа на завещателното разпореждане на завещателя нотариусът информира и лицата, които биха наследили в случай на наследяване по закон. Нотариусът прави справки в регистрите относно правата и задълженията на завещателя, както и в кредитните институции, извършващи дейност в Република Естония, чийто списък се изготвя с наредба на [ресорния министър](#). Освен това, въз основа на нотариално заверена молба на лицето, започнало производството по наследяване, или на всяко друго лице, което има права върху наследственото имущество, нотариусът може да отправя запитвания и до други лица. Ако завещателят е бил женен/омъжен към момента на откриване на наследството и видът на имуществените отношения на съпрузите е бил съсобственост, нотариусът прави съответните справки относно правата и задълженията на преживелия съпруг на завещателя.

Лицето, което има право да започне производство по наследяване, има право да получи информация от нотариуса по време на производството по наследяване относно това кой е приел наследството и кой се е отказал от него. Лице, което би наследило в случай на наследяване по закон, има същото право в случай на наследяване въз основа на завещателно разпореждане. Посочените по-горе лица също така имат право да разгледат резултатите от справките, извършени във връзка с правата и задълженията на завещателя. В случай на наследяване въз основа на завещателно намерение лицето, което би наследило в случай на наследяване по закон, има право да разгледа завещанието и договора за наследство.

Ако са представени достатъчно доказателства за правото на наследяване на наследника и за неговия обхват, нотариусът заверява удостоверението за наследство, но не по-рано от един месец след публикуването на съобщението за започване на производство по наследяване в официалното издание *Ametlikud Teadaanded*. Нотариусът вписва заверяването на удостоверението за наследство в регистъра на наследствата. След издаването на удостоверението за наследство наследниците могат да извършат делба на наследственото имущество чрез договор. В случай на спор наследственото имущество се поделва от съда по искане на наследника.

При делба на наследствено имущество се определя кои вещи или дялове от вещи и кои права и задължения, които са част от наследственото имущество, се прехвърлят на всеки сънаследник. Наследственото имущество се поделва между наследниците в съответствие с техните дялове от наследственото имущество въз основа на обичайната стойност на предметите, които са част от наследственото имущество към момента на делбата. По споразумение на наследниците вещь, която е част от наследственото имущество, може да бъде оценена въз основа на особения интерес на наследника.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Наследството се открива при смъртта на наследодателя. При откриване на наследството, то преминава към наследника. Основанието за наследяване е законът или последната воля на завещателя, изразена в завещание или договор за наследство. Правото на наследяване по договор за наследство има предимство пред правото на наследяване по завещание, като и двете споменати права имат предимство пред правото на наследяване по закон.

Не е необходимо да се подава отделна молба за получаване на наследството. С приемане на наследството всички права и задължения на завещателя преминават към наследника, освен онези, които по своя характер са неразделно свързани с личността на наследодателя или които по закон са непрехвърляеми. Ако наследникът приеме наследството, собствеността върху вещите, които съставляват наследственото имущество, се смята за прехвърлена със задна дата, считано от датата на откриване на наследството. Ако наследството е прието от повече от един наследник (сънаследници), наследственото имущество им принадлежи съвместно.

Всяко дееспособно лице е достойно да наследява, като това включва физически лица, които са живи към момента на смъртта на завещателя, и юридически лица, които са съществували по това време. Дете, което е родено живо след откриване на наследството, се смята за достойно да наследява при откриване на наследството, ако е било заченато преди откриване на наследството. Фондация, основана чрез завещание или договор за наследство, се смята, че е съществувала към момента на откриване на наследството, ако по-късно придобие статут на юридическо лице.

Преживелият съпруг няма право на наследство или право на запазена част, ако завещателят е подал молба за развод преди смъртта си или е поискал писмено съгласие за развод, или към момента на смъртта си е имал право да поиска унищожаване на брака и е бил предявил иск за това пред съда.

Родител, който е бил напълно лишен от родителски права, не може да бъде наследник по закон на детето си.

Лице, което отговаря на някое от следните условия, е недостойно да наследява:

умишлено и неправомерно е причинило или се е опитало да причини смъртта на завещателя,

умишлено и неправомерно е поставило завещателя в положение, в което е бил неспособен да изрази или да отмени своето завещателно намерение,

чрез принуда или измама е попречило на завещателя да направи или промени завещателно разпореждане или по такъв начин е накарало завещателя да направи или отмени завещателно разпореждане, при положение че за завещателя вече не е било възможно да изрази своето действително завещателно намерение,

умишлено и неправомерно е премахнало или унищожило завещание или договор за наследство, ако за завещателя повече не е било възможно да го поднови,

фалшифицирало е направеното от завещателя завещание, договор за наследство или част от него.

Според естонското право получателят на запазена част не се счита за наследник. Получателят на запазена част има парично вземане срещу наследника по силата на облигационното право. Правото на предявяване на иск за запазена част срещу наследниците възниква, ако в завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят е имал задължение за издръжка по Закона за семейството, или завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо дяловете, които им се полагат по закон. Размерът на запазената част е равен на половината от стойността на дела от наследственото имущество, който наследник би получил в случай на наследяване по закон, ако всички наследници по закон са приели наследството.

Наследник, кредитор на завещателя, заветник или друго правоимащо лице по отношение на наследственото имущество може да започне производство по наследяване въз основа на нотариално заверена молба. Производството по наследяване се води от естонския нотариус, в чиято кантора то е започнало и който е вписан в регистъра на наследствата като изпълнител на производството по наследяване. Производството може да се води от един нотариус. По тази причина, ако вече е започнало производство по наследяване с подаването на молба до даден нотариус, нотариусът, който е приел по-късната молба, я препраща до нотариуса, който води производството по наследяване. Нотариусът заверява удостоверението за наследство, ако бъдат представени достатъчно доказателства за правото на наследяване на наследника. Ако има няколко наследника, нотариусът определя размера на дела от наследственото имущество за всеки наследник.

Наследникът може или да приеме, или да се откаже от наследството. Ако лице, което има право да наследи, не се откаже от наследството в срок от три месеца от момента, в който е узнало или е трябвало да е узнае за правото си на наследяване, се смята, че е приело наследството. Лице, което се отказва от наследство, избягва правните последици, свързани с него.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, наследникът е длъжен да изпълни всички задължения на завещателя. Ако наследственото имущество е недостатъчно, наследникът изпълнява задълженията от своето собствено имущество, освен ако след изготвяне на опис на имуществото наследникът е изпълнил задълженията по предвидената от закона процедура, наследственото имущество е било обявено в несъстоятелност или производството по несъстоятелност е било прекратено след споразумение, без да се обявява несъстоятелност.

Ако наследник поиска съставяне на опис на наследственото имущество, кредиторите на наследника нямат право да удовлетворяват от наследственото имущество паричните вземания, които са предявили срещу наследника, докато описът не бъде съставен, но не по-късно от изтичането на срока на опис. След съставянето на опис отговорността на наследника за задълженията, свързани с наследственото имущество, е ограничена до стойността на наследственото имущество, което получава.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Ако завещателят е притежавал недвижим имот, при смъртта му записът в поземления регистър става недействителен, предвид на факта, че лицето, което е вписано в поземления регистър като притежател на вещното право, не е лицето, на което вещното право (по материалното право) действително принадлежи, тъй като при откриване на наследството всички активи на завещателя преминават към друго лице — наследника.

За вписването на наследник или наследници в поземления регистър е необходимо да бъде подадена молба за вписване от новия притежател на вещното право, към което да се приложи удостоверение за наследство — документ, удостоверяващ правото на наследяване.

Ако вещното право е било прехвърлено към група от сънаследници, декларацията на един сънаследник е достатъчна, за да бъде изменен записът в регистъра, а за останалите наследници се смята, че нямат отношение към въпроса, т.е. тяхното съгласие не е необходимо за вписването, тъй като наследник не може да попречи на вписването в поземления регистър на право на собственост, което вече му е прехвърлено. Същият принцип се прилага, ако вещното право се прехвърли към част от сънаследниците.

В законодателството са предвидени специални изисквания за случаите, когато според удостоверението за наследство имуществените отношения между съпрузите са били съсобственост. В такъв случай всяка конкретна вещ може да бъде както съсобственост, така и индивидуална собственост и този въпрос не може да бъде решен в хода на заверяване на удостоверението за наследство.

Освен това в законодателството са предвидени изключения за случая, когато наследниците са извършили делба на наследственото имущество с цел прекратяване на съсобствеността, като са разпределили между всеки от сънаследниците съответните вещи или части от тях или права и задължения, включени в наследственото имущество, както и са определили на кой точно сънаследник да бъде оставено недвижимото имущество, включено в наследственото имущество.

Ако завещателят изобщо не е сключвал брак, за коригиране на данните в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи: удостоверение за наследство,

молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е достъпен за влизане с естонска лична карта, мобилна идентификация, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

В такъв случай всички наследници, които са упоменати в удостоверението за наследство, се вписват в поземления регистър като съсобственици.

В посочения случай, когато наследственото имущество се разделя между сънаследниците, така че недвижимото имущество да остане при точно определен сънаследник, за изменение на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

договор за делба на наследственото имущество, нотариално заверен от естонски нотариус,

молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на недвижимото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

В такъв случай лицето, което е посочено в договора за делба на наследственото имущество като лицето, на което според договора се предоставя собствеността върху даден недвижим имот, се вписва в поземления регистър като собственик на имота.

За целите на нотариалната заверка на договора за делба на наследственото имущество е необходимо на нотариуса да бъде представено удостоверението за наследство.

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя, но недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество не е било обща собственост с бившия съпруг, за коригиране на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за наследство,

удостоверение за право на собственост, което доказва, че имуществото на завещателя е негова индивидуална собственост,

молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е

достъпен за влизане с естонска **лична карта, мобилна идентификация**, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

Всички наследници, упоменати в удостоверението за наследство, се вписват в поземления регистър.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за имущество, което е еднолична собственост (индивидуална собственост) на съпруга. По принцип, ако нотариусът не може да се снабди с тях, на него трябва да му се предоставят документите, които представляват основанието за придобиването на имуществото, за да се докаже, че съпрузите са поделили имуществото или са определили актива като индивидуална собственост (напр. брачен договор за имуществени отношения, договор за делба на съсобственост, друг документ за придобиване, от който е видно, че става дума за индивидуална собственост, като например дарение и др.).

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя и недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество не е било обща собственост с бившия съпруг, за коригиране на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за наследство,

удостоверение за право на собственост, което доказва, че имуществото е било съсобственост на завещателя и на бившия съпруг, молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е достъпен за влизане с естонска **лична карта, мобилна идентификация**, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

Всички наследници, упоменати в удостоверението за наследство, и преживелият съпруг или бивш съпруг се вписват в поземления регистър, независимо от това дали са наследници или не.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост. По принцип, ако нотариусът не може да се снабди с тях, на него трябва да му се предоставят документи, които представляват основанието за придобиване на имуществото (наред с други, договор за делба на съсобственост, брачен договор за имуществени отношения).

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя и недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество е било обща собственост на бившите съпрузи и наследственото имущество е поделено между сънаследниците по такъв начин, че недвижимото имущество да остане при точно определен сънаследник, за изменение на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за право на собственост и договор за делба на брачната съсобственост, нотариално заверени от естонски нотариус, молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на съсобственост и на наследственото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

В резултат на делбата на брачната съсобственост завещателят и преживелият съпруг са вписани в поземления регистър като собственици със съответните си законни дялове. Наследниците, упоменати в удостоверението за наследство, на които е прехвърлена собствеността върху конкретния недвижим имот според договора, се вписват в поземления регистър като собственици на законния дял на завещателя. Ако законният дял, който принадлежи на наследниците, е поделен между тях, се указва размерът на законния дял, който принадлежи на всеки наследник.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост.

Друга възможност за изменение на запис в поземления регистър в този случай е да бъдат подадени следните документи:

договор за делба на съсобствеността на бившите съпрузи и договора за делба на наследственото имущество, нотариално заверени от естонски нотариус,

молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на съсобственост и на наследственото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

Лицето, което е посочено в договора за делба на наследственото имущество като лицето, на което според договора се предоставя собствеността върху даден недвижим имот, се вписва в поземления регистър като собственик на имота.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

В случай на смърт на завещателя съдът прилага мерки за управление на наследственото имущество, ако:

няма известен наследник,

на мястото, на което се намира наследственото имущество, няма нито един наследник,

не е известно дали някой наследник е приел наследството,

даден наследник е поставен под ограничено запрещение и не му е назначен попечител,

са налице други основания, предвидени в закона.

Мерките за управление на наследственото имущество се състоят в организиране на управлението на наследственото имущество и прилагането на мерки за обезпечаване на дадено действие съгласно уредбата им в Гражданския процесуален кодекс. Съдът назначава управител за целите на управлението на наследственото имущество.

Съдът прилага мерките за управление служебно, освен ако в законодателството не е предвидено друго. Съдът може да постанови прилагането на мерки за управление на наследствено имущество също по искане на кредитор на завещателя, заветник или някое друго лице, което предявява иск по отношение на наследственото имущество, ако неприлагането на мерките за управление може да застраши удовлетворяването на вземане на горепосоченото лице от активите в наследственото имущество. В случай на спор относно правото на наследяване, съдът може да постанови също прилагането на мерки за управление на наследственото имущество по искане на лице, предявило иск за признаване на право на наследяване.

Ако дадено завещателно разпореждане не бъде изпълнено, по искане на заинтересовано лице съдът може да назначи управител, който да изпълни разпореждането. Управителят има правата и задълженията на изпълнител на завещанието по отношение на имуществото, което е определено за изпълнение на завещателното разпореждане.

Централните и местните органи на управление, нотариусите и съдебните изпълнители са длъжни да уведомяват съда за необходимостта от прилагането на мерки за управление, ако това им стане известно.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Ако по отношение на наследственото имущество не са приложени мерки за управление, наследниците на наследственото имущество го управляват съвместно. Наследниците са длъжни да изпълнят всички завещателни разпореждания, в това число да прехвърлят наследственото имущество според завещателните разпореждания.

Ако по отношение на наследственото имущество са приложени мерки за управление, то се управлява от назначен от съда управител, на когото съдът може да дава указания относно владението, ползването и разпореждането с активите. Управителят може да се разпорежда с наследственото имущество единствено за целите на изпълнението на задълженията си и за покриване на разходите, свързани с неговото управление. Управителят спазва произтичащите от законодателството задължения на управител на наследственото имущество.

Ако в завещанието е посочен изпълнител, наследник не може да се разпорежда с вещи, които са част от наследственото имущество и от които изпълнителят се нуждае, за да изпълнява задълженията си. Изпълнителят е длъжен да управлява активите благоразумно и да предостави на наследниците вещите, от които не се нуждае за целите на изпълнението на завещанието. До приемането на наследството от наследника изпълнителят е длъжен да изпълнява задълженията на управител или да подаде молба за управлението на наследственото имущество.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Права, задължения и обхват на правомощията на управител на наследствено имущество:

да управлява имуществото благоразумно и да осигури неговото опазване,

да предостави издръжка от наследственото имущество на членовете на семейството, които са живеели със завещателя до неговата смърт и са получавали издръжка от него,

да изпълнява задълженията, свързани с наследственото имущество, като го използва за тази цел, и да се отчита за управлението на имуществото на съда и наследниците,

да влезе във владение на наследственото имущество, което се намира във владение на наследник или на трето лице, или да осигури отделянето на наследственото имущество от имуществото на наследника по всякакъв друг начин, ако това е необходимо за осигуряване на опазването на наследственото имущество,

ако е необходимо, да подаде до нотариуса молба за започване на производство по наследяване или да предприеме други мерки за установяване на наследника, ако производството по наследяване е извън компетентността на естонските нотариуси,

след съставянето на опис управителят на наследственото имущество удовлетворява вземанията, които са вписани в описа на наследственото имущество, чийто падеж е настъпил. Управителят на наследственото имущество може да удовлетворява вземанията с все още ненастъпил падеж само със съгласието на наследника. Ако съдът е постановил също така прилагането на мерки за управление на наследствено имущество по искане на кредитор на завещателя, на заветник или на всяко друго лице, което има вземане от наследственото имущество, и ако неприлагането на мерки за управление би могло да застраши удовлетворяването на вземането на горепосоченото лице от активите на наследственото имущество, след изготвянето на описа на наследственото имущество управителят трябва да удовлетвори всички вписани в описа вземания от активите на наследственото имущество в предвидения от закона ред. Наследственото имущество не може да бъде предоставено на наследника преди удовлетворяване на вземанията,

ако наследственото имущество не е достатъчно за удовлетворяване на всички вземания и наследникът не е съгласен да удовлетвори вземанията от своето собствено имущество, управителят на наследственото имущество или наследникът трябва незабавно да подаде молба за обявяване на наследственото имущество в несъстоятелност. Управителят може да се разпорежда с наследственото имущество единствено за целите на изпълнението на задълженията си и за покриване на разходите, свързани с неговото управление. Управителят няма право да се разпорежда с недвижимото имущество, което е част от наследственото имущество, без разрешение от съда. Това не важи, ако в срок от шест месеца от откриване на наследството не е установен нито един наследник или ако наследник, който е приел наследството, не е пристъпил към управление на наследственото имущество в срок от шест месеца от приемане на наследството. В такъв случай, след като състави опис, управителят може да продаде наследственото имущество и получените от продажбата пари да внесе на депозит, наследникът няма право да се разпорежда с наследственото имущество, ако управлението му е било поверено на управител, управителят на наследственото имущество има право да получава възнаграждение за изпълнението на своите задължения, чийто размер се определя от съда.

Права, задължения и обхват на правомощията на изпълнителя на завещание:

изпълнителят на завещание изпълнява предвидените от закона задължения, освен ако не е указано друго в завещанието. Изпълнителят на завещание може да се отклони от определените в завещанието задължения със съгласието на заинтересованите лица, ако това е в интерес на изпълнението на завещателното намерение на завещателя,

изпълнителят е длъжен непосредствено след приемане на задълженията си да представи на наследника списък на вещи от наследството, от които се нуждае за изпълнението на задълженията си,

до приемането на наследството от наследника изпълнителят е длъжен да изпълнява задълженията на управител или да подаде молба за управлението на наследственото имущество,

изпълнителят на завещанието трябва да изпълни заветите, завещателните задължения, завещателните указания и други задължения, произтичащи от завещанието или договора за наследство,

изпълнителят на завещание трябва да го управлява благоразумно и да осигури опазването на наследственото имущество, необходимо за изпълнението на задълженията си,

изпълнителят на завещание трябва да влезе във владение на вещь, която е включена в наследственото имущество, или да осигури по друг начин отделянето на вещта от имуществото на наследника, ако това е необходимо за изпълнението на задълженията си,

изпълнителят на завещание има право да поема задължения по отношение на наследството и да се разпорежда с вещи, които са включени в наследственото имущество, ако това е необходимо за изпълнението на задълженията си,

ако завещателят е направил разпореждане за делба на наследственото имущество, изпълнителят на завещанието го поделва между наследниците, изпълнителят на завещанието има право да представлява наследник или заветник, доколкото това е необходимо за изпълнението на задълженията си,

изпълнителят на завещанието трябва да предостави на наследника вещите от наследственото имущество, които са в негово владение и от които няма нужда за изпълнението на задълженията си,

ако изпълнителят на завещанието не е длъжен лично да изпълни дадено разпореждане на завещателя, той може да поиска неговото изпълнение от наследник,

наследникът няма право да се разпорежда с вещи, които са включени в наследственото имущество, но от които изпълнителят се нуждае за изпълнението на задълженията си,
изпълнителят на завещанието носи отговорност за всички вреди, които неправомерно е причинил на наследник или заветник поради нарушаване на задълженията си,
изпълнителят на завещание е длъжен да се отчита за дейността си на наследниците и заветниците,
неизбежните разходи, направени от изпълнителя на завещанието при изпълнение на задълженията си, се възстановяват от наследственото имущество,
изпълнителят на завещанието има право да иска разумно възнаграждение за дейността, освен ако в завещанието не е предвидено друго.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Ако бъдат представени достатъчно доказателства за правото на наследство на наследниците и съответния му размер, нотариусът заверява удостоверението за наследство, в което се посочва размерът на дела от наследственото имущество на всеки наследник. В удостоверението обаче не се посочва какво включва наследственото имущество.

Правата и задълженията на завещателя се прехвърлят по право на наследника от момента на смъртта на завещателя. Удостоверението за наследство не е правопораждащ факт, т.е. удостоверението за наследство не прекратява, нито създава [право на собственост](#). Удостоверението за наследство е документ, удостоверяващ наследяването по закон, за който се приема, че лицето(ата), посочено(и) в удостоверението, е(са) наследник(ци) в обхвата, посочен в удостоверението.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 05/05/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.